

Vala- mikor munkás voltál...

— Nem tudsz köszönni kölyök?! Vagy tán nem tudod, ki vagyok én? Hát ha nem tudod, akkor majd bemutatkozom. Én vagyok a Bokodi...

— Tudom. Néhányszor már találkoztunk, köszöntem, de nem fogadta. Minek strapáljam magam?

Fogta a szerszámosládát és elindult a műhely felé.

— Mi van? Leszúrt a főnök? Láttam az ablakból.

— Bemutatkozott... Hogy ő a Bokodi. Na és akkor mi van? — mondtam. Araszoljak itt maga előtt, mint valami hernyó?

— Ne röhögtess... Ezt mondtad neki? Bokodinak?

— De be vagytok rezelve. Tehet egy szívességet...

— Kiug...

— Ki? Így sincs elég embere. Túlórázunk.

— Megtalálja a módját, hogy kikészítsen. Öregem, féltetlenig sem számíthatok óráberemelésre.

— Akkor sem hagyom magam. — Tudod mit csinált Káposztás és Husztival?

A két kőműves ügye sokáig beszédtema, suttogás tárgya volt a munkások körében. Az elszállításra váró készárúknak kellett sürgősen raktárt építeni. Az egész üzemben nem volt egy talpalatnyi hely, s az idő esőre, hidegre fordult. — Nézzék emberek, a főnökségtől ígéretet kaptam: jó kis dohány üti a markukat, ha gyorsan elkészülne a raktár.

Káposztás és Husztival, meg néhány segédmunkás egy héten haza sem járt, ott aludtak a melegedőben néhány órát, aztán hajrá, mint a marhák, úgy dolgoztak. Bokodi meg napjában ötször, hatszor is biztatta az embereket, hogy siessenek. Egy hét alatt felhúzták az építményt. Ötszáz-ötszáz forint plusz volt a borítékban fizetésekor. De Bokodi kétezeret markolt fel, s a főnökségtől dicséretet kapott. A termelési értekezleten ki is hozták. Úgy kell a munkához hozzáállni, mint ahogy Bokodi elvtárs...

— Káposztás és Husztival? — Nem ismerem őket...

— Te nem is ismerheted. Másnap kikérték a munkakönyvüket. Bokodi még kiabált is velük. — Mi az, maguknak nem kell a pénz? Az ember szerez egy jó kis különmunkát, aztán a munkásurak megsértődnek és köpnek a gyárba? Hol van a hűség ma már az emberekben? A ragaszkodás a gyárhoz, a munkahelyhez?

Rájuk csapta az ajtót és kiabálva kirohant.

— Azt mondják, hogy Káposztás és Bokodi valaha együtt dolgoztak, Káposztás kőművesként, Bokodi pedig ács volt.

— Azt már elfeledhettem.

Nyílt a műhelyajtó, Bokodi lépett be rajta, kék köpenyében, — zsebéből tollak és színes ceruzák kandikáltak elő. Nem szólt semmit, lassan végigment a gépsorok között, a műhely sarkában álló, elkerített kis kutrica felé, ez volt a csoportvezető „irodája”. Az azonban már észrevette, és sietett elé, zavart udvariassággal.

— Parancsolj, Bokodi elvtárs...

— Rendben minden? Meglesztek?

Nagy Lajos a csoportvezető zavartan krakogott, s előkaparta zsebéből a Fecskét.

— Az a helyzet, hogy elég nehezen vagyunk... Ez az átkozott influenzajárvány négy embereket döntött ágyba. Legalább három-négy nap. Két lakatosomnak ki kellett végülis adnom a szabadságot, hiszen bizonyára tudod Bokodi elvtárs, hogy a nyáron milyen hajtság volt, akkor azt mondtuk az embereknek, majd ráérnek az ősszel, télen. Ketten a múlt héten kileptek, — keveselték az óráberüket. Az öreg Rápolti bácsi feleségét meg tegnap vitték be a kórházba... hát így....

— Mit akarsz ezzel mondani?!

— Vagy ember kéne, vagy túlóra.

— Nincs — mondta Bokodi. Egyik sincs, — oldjátok meg, ahogy lehet. Azzal hátat fordított Nagy Lajosnak, s kifelé indult, az ajtó közelében azonban megállt, visszanezített, s az egyik esztergpad mellett ráismert arra a fiatal munkásra, akit reggel kiküldt. Mélyen meghajolt, s gúnyosan odaköszönt...

— Jó napot kívánok fiatalember, tisztelettel...

Aztán döngve becsapta maga mögött a műhelyajtót.

— Akkor megyünk?

— Megyünk szívem... mondta Bokodi. A villanyborotvát betette a tokba. Belenézett a tükörbe, figyelmesen szemlélve a bőrét.

Még egészen jó, — gondolta. Bár egy kicsit, mintha sápadt lennének. Bekapcsolta a kvarclámpát, élvezettel tartotta arcát a sugarak felé.

— Itt a kávé — mondta a felesége. Kérsz egy csöpp konyakot is?

— Vezetek...

— Mindig elfelejttem... neve-

tett fel az asszony apró kis sikkanással, boldogan.

— Hogy kocsink van?

— Hogy kocsink van... Nem baj, majd megtanulok én is vezetni, s akkor ihatok. Tudom, hogy néha társaságban elfeledhetetlen. Pláne a te pozíciódban. Bokodinak hízelgett a felesége álláspontja.

— Készen vagy?

— Indulhatunk.

Gondosan bezárták a lakás ajtaját, s gyalog indultak a lépcsőn. Mindössze három emelet. A földszinten, vagy az első emeleten jobban szerettek volna, de nem ment, az istennek se a dolog. Szerencsére van lift, meg aztán nem árt az embernek ebben a korban, ha egy kicsit edzi a szívét. Aztán meg a lakás igazán prima. Mindketten elégedettek voltak a minőségi cserével. Igaz, volt egy kis huzavona, de végül ment a dolog. Régi lakásukat megkapta a gyárban valaki, aki már úgylis régen várt lakásra.

Az asszony ötlete volt, hogy mindent adjanak el.

— Csupa régi kacat, az ember ne hordja egész életén át, mint a múltjának jelképét. Nem igaz?

A bútor, amit Ilona kiválasztott, és ragaszkodott hozzá, drága volt, de az asszony szerint akármit már nem vehetnek meg. Ezen kívül meg kellett vásárolni még néhány konyhai apróságot, végül egy grillsütőt, ami szintén Ilona ötlete volt, s ami nélkül nem akart kijönni az áruházból. Hát egye fene, megvették, bár a számvetéskor egy pillanatra megakadt a papíron Bokodi ceruzája. A teremtetés! — A lakásrezezi, meg a havi részletek alaposan megtépázzák a havi keresetét!

Hát majd nem leszel szégyenlős! — Más a te beosztásodban egyszer annyit keres. Csak te szerénykedsz, nem vagy ott, amikor osztják a prémiumot, vagy jutalmakat. És... Miért ne vállalnál például másodállást. Tényleg, miért ne kereshetne valami mellékes jövedelmi forrást?

Nem ment könnyen a dolog, de mégis sikerült.

— Mit mondtak? Szép, jó fekvésű a telek?

— Vízparti, — gondolhatod.

Az asszony bólintott. Az mindig érték. Az embernek be kell fektetni manapság azt a kis pénzt. És az is szerencse, hogy a mi villánk is ott van a közelben. — Mit gondolsz, — kérdezte Ilona — tetszik majd a gyerekeknek?

— Azt hiszem...

Úgy határoztak, a telket megveszik, asszonylányuk nevére telekkönyveztetik, hogy ne szúrjon szemet, meg aztán az új telekrendelet nem is enged többet egy teleknél. Szóval névleg a gyerekeké lesz, használhatják is, — de azért jó lesz öregségükre az a kis anyagi biztonság.

Hétfőn arra ébredt, hogy kegyetlenül fáj a feje.

Eleinte csak hátul, a tarkójában érezte azt a megmagyarázha-

Polner

Zoltán

Nap- forduló

Sötét hajad fesüli a szám.
Hó lepi az arcom.
Jéggel kéne tűzes combjaid
virradatra megmosdatnom.

Nyaraim ajtaján haragos
vőfély hangja zörget.
Füstölő gyertyákkal a násznép.
Türköllyel
hatják a csecsemőket.

Lánggal felcicomázott lovak
feszülnek szélnék, fagynak.
Lépéseid a tízezer wattos téli
éjszakából kiragynak.

Hőfőér ágakat hajl a csönd,
virág-deresen.
Őrizz meg napfény-pengékkel látszó,
vérem kiontó szerelem.

tatlan tompa nyomást, aztán átterjedt a nyakára, a halántékára. Úgy érezte, a szemei is ki-potyognak az üregükből. Bekapott két tablettát. — Affene — gondolta. Nem szokott a fejem fájni. A többiek panaszkodtak, le-törték egy-egy görbe este után. De ő? Fel sem vette.

Kiment a meliék helyiségbe, megszabadult tőle, aztán tudott inni tovább. — Megvan! A múltkor éppen egy ilyen alkalommal ott futott össze azzal a gyerekkel. Na igen, valami névnap volt, koccintani kellett mindenkivel. Eh, — hülye szokás! Az ember kiteszi magát annak, hogy szó érje a ház elejét. Na, majd tesz róla! Igen, ezeket a zugivászatókat meg fogja szüntetni. Kicsit sápadt lehetett akkor, — az a gyerek köszönt is, de a torka csupa rossz íz, keserűség volt.

A fene azt a kölyköt!

Rosszkedvűen lépett az irodájába.

— A kávé, főnök! — Nagy Lajos van itt, a csoportvezető. Jött Nagy Lajos, rága a Fecskét, s fújta a régi nótát. Így az emberek, úgy az emberek. Meg, hogy Rápolti bácsi felesége meghalt. Az öregnek kellene valami kis pénzt adni. Szegény öreg, nagyon odavan.

— Nekem te ne beszélj mel-lé! Azt mondd meg, mi van az alkatrészekkel! Kész? Nincs... Na, ugye? Oldd meg, azért vagy vezető. Akkor gvere, ha kész vagytok, és jelentsd...

Csengett a telefon.

— Halló...

Seres, az üzemi pártbizottság titkára volt a vonal túlsó végén.

— Ott vagy? — kérdezte. — Ha van egy kis idő, szeretnék beszélni veled.

Még csak ez hiányzott, — gondolta Bokodi. Még csak ez. Mit akarhat Seres?

Sokáig beszélgettek. Tele lett füsttel a szoba. A tárgyak már a kora esti árnyak sejtelmes fényeiben lebegtek. Bokodi még nem mozdult, pedig a takarítónő kétszer is benyitott, majd kitárta az ablakokat.

— El kéne merni... gondolta, s megmozdította ólomnehéz tag-jait.

— Gondolkodj azon, amiről beszélgettünk, és nem ártana, gyakorlatban leülni egymással ugye?

— Goromba vagy az emberek-hez. Elmennek a legjobb munkásaid. Mit tudsz te rólu? Hogyan élnek, milyen gondokkal küzdenek? Beszélj, hogy iszol is...

— Pista, te valamikor munkás voltál. Ha jól tudom, nem utolsó, említette néhányszor az öreg Káposztás... tudod, a te részlegedben volt pártcsoportvezető...

— Ja, igen... mondta bizonytalanul Bokodi, mert nem emlékezett.

— Nézd... — mondta a titkár, — mi attól is erősek vagyunk, hogy szembenézünk a hibáinkkal.

Micsoda broszúra! — gondolta Bokodi, de ahogy rátekinített Seres fáradt arcára, elröstellte magát.

— Adunk neked időt a szembenézésre. Annyi időt, amennyi szükséges, hogy rendbe hozd a dolgaidat.

Már egészen kihűlt az iroda! Megborzongott. Vette a kabátot, és kifelé ballagott a gyárkapun.

BALÁZS KATALIN

